

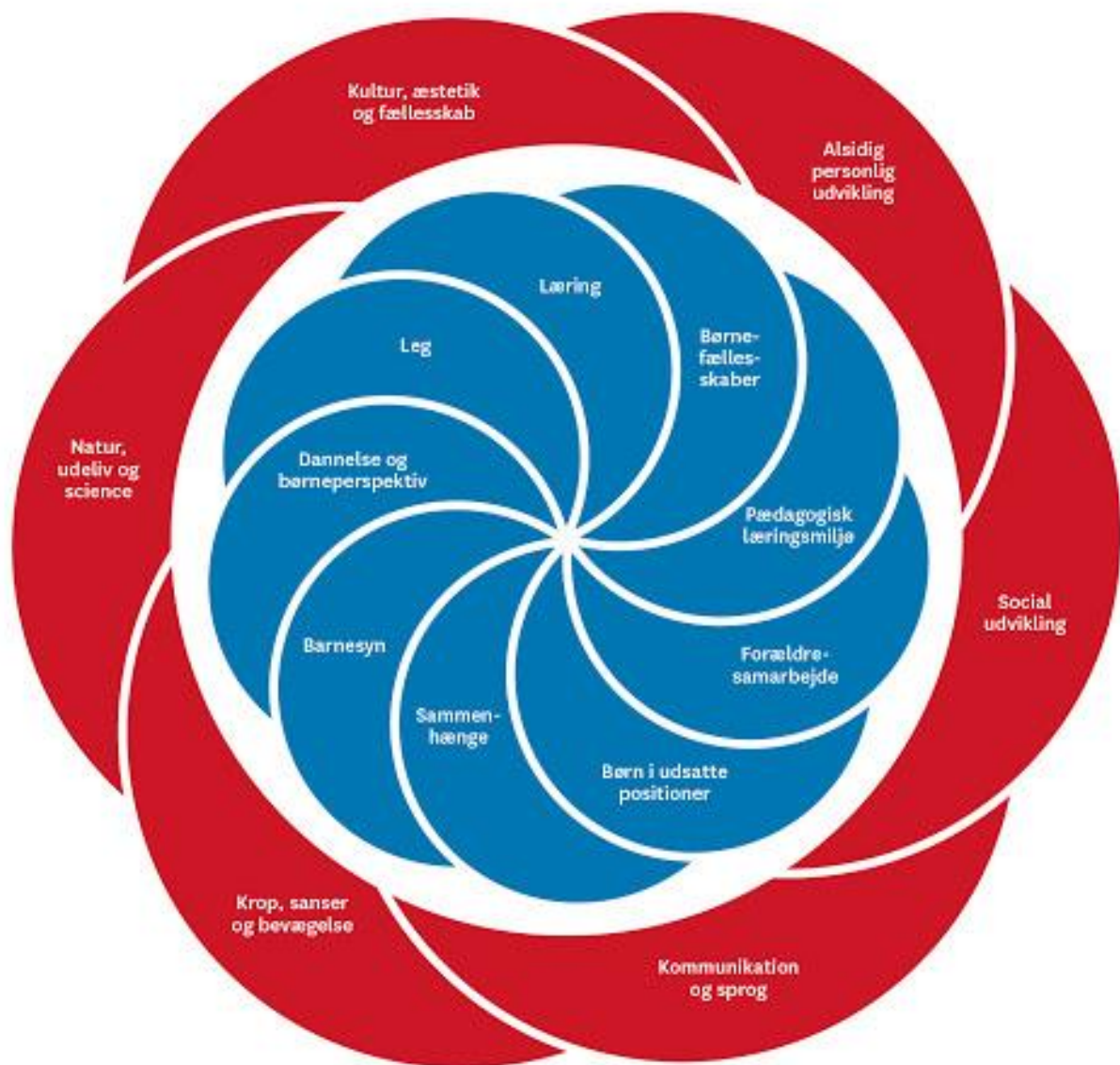
Pædagogisk læreplan for Den integrerede institution Lindegården

2021

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Den styrkede pædagogiske læreplan

I den styrkede pædagogiske læreplan kan I læse Lindegårdens pædagogiske grundlag og de seks læreplanstemaer. I figuren ovenfor udgør indholdet af det pædagogiske grundlag de blå felter og læreplanstemaerne udgør de røde felter.

Ministeriets intention med den pædagogisk læreplan er, at:

"...dagtilbuddets pædagogiske læreplan med udgangspunkt i centrale elementer fra det pædagogiske grundlag og med udgangspunkt i de pædagogiske mål og indholdsbeskrivelser af læreplanstemaerne skal fungere som pædagogisk redskab, der via relevante beskrivelser, refleksioner og eksempler skal skabe en klar fælles retning for det pædagogiske arbejde, der foregår i dagtilbuddet, herunder sikre, at den intendede pædagogik er til stede hele dagen og i alle aktiviteter, rutiner med børnene m.v."

Præsentation af Lindegården

Lindegården består af en vuggestueafdeling normeret til 22 børn fra 0 til ca. 3 år og en børnehaveafdeling normeret til 70 børn fra ca. 3 år til skolestart. Institutionen har til huse i den gamle skole i Trige og en tilhørende villa.

I Lindegården har de to afdelinger et tæt samarbejde. Vi starter og afslutter dagen fælles. Vi holder årstidsfester og andre arrangementer sammen. Vi tager på ture sammen og går på besøg på hinandens legepladser. Om tirsdagen har vi fællesbål dag, hvor de store vuggestuebørn kommer over og laver bål i børnehaven. Hver fredag er børnehave og vuggestue også sammen om fælles sang.

Vi samarbejder kontinuerligt omkring kerneopgaven med henblik på at skabe sammenhæng i opgaveløsningen. Både børn, forældre og personale skal på hver deres måde mærke, at vi er én institution med fælles afsæt.

Vi er en institution, der vægter udelivet højt og derfor prioriterer vi både i vuggestue og børnehave at være meget ude.

Vuggestuen

Vuggestuen ligger i en gammel villa med en stor gammel have, bakket terræn og gode legemuligheder med gynger, rutsjebane, jordhøj, sandkasse og en stor overdækket plads, hvor børnene både kan lege og sove i ly for regn.

Vuggestuen er ikke stueopdelt, men børnene bliver opdelt i forbindelse med aktiviteter og er fordelt i 3 spisegrupper til frokost med to faste voksne tilknyttet til hver gruppe, som ligeledes har det overordnede ansvar for denne gruppe, samt den primære forældrekontakt. Om eftermiddagen spiser alle børn sammen.

Børnehaven

Børnehaven ligger i de gamle skolebygninger bestående af en hovedbygning med tre grupperum og en bygning med gymnastiksal og et lille værksted. Børnehaven har én tønde land legeplads i kuperet terræn med blandt andet (kælke)bakke, havehus, æblelund, bålsteder og en overdækket spisepads. Legepladsen giver mulighed for mange aktiviteter året rundt.

Børnehavebørnene er opdelt i 3 stuegrupper, Loftet, Dyrehaven og Blomsterhytten. Hver gruppe har tilknyttet 2-3 voksne, der er hovedansvarlig for gruppen, samt har den primære forældrekontakt.

Børnesyn i Lindegården

Et omdrejningspunkt for Lindegårdens børnesyn er at skabe *det gode børneliv*.

Det gode børneliv skabes i en tryk og meningsfuld hverdag. I Lindegården skal børnene have mulighed for leg, udvikling, læring og dannelse i et inspirerende og alsidigt miljø. Vores institution skal være et sted, hvor både børn, forældre og personale trives og udvikles.

I Lindegården ser vi kerneopgaven som værende:

At skabe rammer for det gode børneliv, hvor fællesskaber er i fokus, hvor barnet opnår kompetencer til livsmestring, samt gode muligheder for trivsel, læring, udvikling, leg og dannelse.

I Lindegården arbejder vi for, at alle børn skal føle et socialt tilhørsforhold. Børnene skal føle sig set, hørt og anerkendt af voksne. Hvert enkelt barn tilegner sig gennem livet forskellige erfaringer og vi har den grundlæggende opfattelse, at vi lærer hele livet.

Vi betragter udviklingen af det enkelte barns alsidige personlige udvikling som fundament for barnets øvrige udvikling.

Eks. I børnehaven arbejder vi i praksis med at lære børn at navigere i små og store fællesskaber. Børnene er fordelt på 3 stuer, som de hver dag spiser med. Der er også 2-3 faste voksne tilknyttet hver stue, da det skaber tryghed og genkendelighed for barnet. Gennem et fast tilhørssted guider og hjælper vi børnene i de andre små og store fællesskaber, der er i børnehaven.

Eks. Når et barn starter i vuggestuen, bliver barnet en del af en lille gruppe af børn med 2 faste voksne. Det skaber tryghed for barnet i den første tid.

Et vigtigt perspektiv på vores børnesyn er:

”Trivsel handler om selvværd – at barnet føler sig set og anerkendt som den person, det er”

Det enkelte barn har krav på at blive mødt med respekt og forståelse for dets egen helt unikke personlighed.

Barnet skal først og fremmest betragtes som aktiv i sin egen udviklings- og læreproces og ikke som objekt for andres krav til kvalifikationer og kompetencer.

Børn skal føle sig som en del af et fællesskab, som vi voksne skal værne om. Vi arbejder med at lære børnene at respektere forskelligheder, forstå mangfoldighed og skabe betydningsfulde relationer. I fællesskabet skal det pædagogiske personale hjælpe børnene til at løse konflikter – mærke egne og se andres grænser.

Eks. En pige og en dreng har en konflikt i børnehaven og pigen har slået en dreng i hovedet. Drengen kommer grædende hen til en voksen og fortæller, at han er blevet slået. Den voksne trøster drengen og siger derefter, at nu går vi lige hen til pigen og taler om, hvad der skete. Den voksne hjælper børnene med at sætte ord på. Pigen fortæller, at hun slog drengen i hovedet, fordi han tog hendes skovl. Og drengen fortæller, at det altså var ham, der havde skovlen først. Den voksne hjælper børnene med at sætte ord på deres følelser og handlinger, samt hjælpe børnene med selv at finde løsninger.

Eks. I vuggestuen græder et af de helt små drenge. Et større dreng står lige ved siden af det lille barn med en dukke i hånden. Den voksne spørger det store barn om, han ved, hvorfor det lille barn græder. Han siger: "Mig ha dukken". Den voksne siger: "Kom du til at tage dukken fra ham?" Drengen svarer: "JA". Den voksne siger til drengen: Du kunne virkelig godt tænke dig også at have en dukke, det kan jeg godt forstå. Men kan du se, at han blev ked af det fordi, du tog dukken. Giv ham dukken igen, så finder vi en til dig.

Børn skal kunne være dem, de er – alle børn skal opleve eget værd som menneske.

I Lindegården skal børnene opleve et miljø, hvor det er muligt at være sig selv, træffe egne valg og hvor de voksne følger børnenes spor og griber deres initiativer.

Børn skal opleve et miljø og en børnekultur, hvor de i tryghed kan øve sig og at kunne fejle. Det pædagogiske personale drager her omsorg for det enkelte barn og anerkender barnet.

For at fastholde og fremme børnenes trivsel i Lindegården er det pædagogiske personale tilgængelige over for børnene.

Personalet har fokus på betydningen af den gode relation til barnet, som en vigtig forudsætning for trivsel og udvikling.

Gennem supervision og feedback arbejder vi med, hvordan vi som voksne, enkeltvis og i fællesskab kan se, høre og anerkende det enkelte barn bedst muligt. Vi er opmærksomme på at se og forstå barnets perspektiv.

Vi har faste ugentlige møder og P-møder, hvor vi både kommer omkring alle børn og hvordan vi fordeler både børn og voksne, så der skabes rum for fordybelse og nærvær. Vi har fokus på det pædagogiske personales kompetencer, så disse sættes i spil, så kerneopgaven løses bedst muligt. Den voksne har altid ansvaret for relationen til barnet og er opmærksomme på, at det enkelte barn har tid alene med en voksen hver dag.

I Lindegården bestræber vi os på at være nærværende voksne, der møder hvert barn med respekt, blandt andet ved at anerkende barnets særlige oplevelsesverden, og herudfra skabe tid, rum og plads til at barnet fysisk og psykisk kan udforske og udfolde denne.

Eks. Gennem hverdagen og hverdagsrutinerne er vi opmærksomme på at give os tid til fordybelse, nærvær, dialog og interaktion med det enkelte barn. I både børnehave og vuggestue er der mange rutiner, som f.eks. toiletbesøg/bleskift, her giver vi os altid tid til dialog og interaktion med barnet, da vi oplever, at det er værdifulde stunder, der har fokus på det enkelte barn.

Dannelse og børneperspektiv

I Lindegården handler dannelse om at kunne være i et stærkt socialt fællesskab, hvor man ser og hører hinanden på en respektfuld måde, og hvor man har indflydelse på sin egen hverdag. Alles mening har værdi, og man lærer, at man godt kan være forskellige.

Dannelse er, når tillært læring implementeres, dannelse foregår over tid og er en proces, der aldrig stopper.

I Lindegården lægger vi stor vægt på medinddragelse af børnenes perspektiver. Det er vigtigt, at alle børn oplever, at vi tager dem alvorligt, og at de har mulighed for at påvirke og have en reel indflydelse på deres liv og deres hverdag. Det enkelte barn skal opleve, at dets ressourcer og initiativer er værdsatte og værdifulde, og at det er meningsfuldt og vigtigt, at det tager aktiv del i fællesskabet.

Børn vokser op og er noget i sig selv. Dannelse er når værdier og viden forankres i barnets personlighed. Viden og værdier barnet skal bruge, når det skal begå sig i verden.

Dannelse er at kunne se, at andre mennesker har værdi, at verden er stor og at vi ikke er ens.

Det pædagogiske personale støtter og skaber rammer, så børnene lærer at rumme hinanden og hinandens forskelligheder. Vi lærer børnene at tage godt imod nye børn, at være gode til at sige godmorgen og farvel, vente på tur og være gode ved hinanden.

I Lindegården mener vi, at ord skaber virkelighed.

Vi arbejder med narrative fortællinger; barnets egne fortællinger og fortællingerne i fællesskabet og arbejder rundt om det med ord. Med den narrative pædagogik arbejder vi i Lindegården målrettet og bevidst med at udvikle både barnets selvværd og dets selvtillid ved at fokusere på de fortællinger, som barnet har om sig selv og dets relationer til andre vigtige kammerater og voksne.

Det pædagogiske personale snakker om og reflekterer over, hvordan det enkelte barn forstår fællesskabet, hvordan det indgår i og bidrager til fællesskabet.

I Lindegården skabes der rammer for, at barnet kan spørge prøvende og nysgerrigt ind til verden omkring sig og de andre børn. Vi spejler børnenes følelser og oplevelser og hjælper børnene med at se hinanden, så alle børn føler sig set og hørt.

For at fastholde og fremme børnenes dannelse skaber det pædagogiske personale læringsrum, der har fokus på det enkelte barns medbestemmelse, medskabelse, forståelse for demokrati, samt at give plads til andre. Det gør vi f.eks. gennem aktiviteter som kuffertsang, samlinger, spisesituationer og på legepladsen.

Eks. Til samling i børnehaven giver personalet det enkelte barn mulighed for at blive set og hørt – både af os voksne og af de andre børn. Personalet taler med børnene om grænser, fællesskab, hvordan man kan lytte til hinanden og hvor man kan få hjælp.

Eks. Til samling i vuggestuen er personalet opmærksomme på at lade det enkelte barn byde ind. Personalet hjælper de helt små børn med at byde ind, så alle børn oplever deltagelse i fællesskabet.

I dagligdagen er vi i Lindegården opmærksomme på, hvordan vi møder børnene, at der tales positivt om de andre børn og at dyrke det unikke i det enkelte barn, samt at alle børn kommer til orde. Vi arbejder fortsat på at være gode rolle modeller – at være lydhøre og fleksible voksne, der også kan være tydelige.

Eks. I både børnehave og vuggestue arbejder vi målrettet med de pædagogiske rutiner, f.eks. måltidet og påklædning, da disse daglige gentagelser og rutiner er genkendelige og meningsskabende for børnene. Genkendelighed og gentagelse i rutinerne skaber forudsigelighed og tryghed, som giver børnene muligheder for at navigere i deres liv. Børnene ved, hvad der forventes af dem og dette gør dem i stand til at agere i deres eget liv og i det sociale fællesskab i Lindegården. Vores rutiner og faste rammer er medskabende til mere nærhed, omsorg og anerkendelse.

Vi støtter børnene i, at de kan godt selv. Vi guider og bekræfter positivt, når børnene øver sig, og vi anerkender, at noget kan være svært.

Vi guider børnene og sætter dem i situationer i løbet af dagen, hvor de kan give udtryk for deres mening, og hvor de får valgmuligheder.

I Lindegården er vi bevidste om de voksne som rollemodeller i børnenes liv. Børns spejling i de voksne har stor betydning for deres udvikling og dannelse. Vi tror desuden på, at de voksnes adfærd er bestemmende for atmosfæren i huset. En god atmosfære giver et trygt og udviklende miljø.

Leg og børnefællesskaber

Legen har en værdi i sig selv og er grundlæggende for børns sociale udvikling og personlige læring.

Den frie leg er en vigtig del af børnenes hverdag, - her udvikler de selvbestemmelse og indflydelse sammen med andre.

I Lindegården har vi fokus på legens betydning og på de voksnes rolle i børnenes leg. Vi er bevidste om, hvornår vi skal være deltagende, og hvornår vi er iagttagende.

Vi følger børnenes spor, tager udgangspunkt i børneperspektivet og er nysgerrige sammen med børnene.

Gennem legen lærer børnene om omverdenen og de bearbejder indtryk og følelser. I legen opstår der også konflikter, her øver børnene sig i forhandling og får en forståelse for demokrati.

Eks. En dreng i børnehaven har svært ved at komme ind i børnefællesskabet og blive en del af de andre børns leg. En pædagog sætter ord på og arbejder med at skabe en positiv fortælling omkring ham. Hun siger til de andre børn: "Nogle gange ved han ikke lige, hvordan han kommer med i legen, men han vil rigtig gerne lege og ved I hvad, han er faktisk helt vildt god til at bygge huler.

Eks. En dreng på 1 ½ i vuggestuen kigger på nogle af de større børn, der leger med klodser. En pædagog kan se, at han også gerne vil lege med klodser. Hun siger til ham: "Jeg kan se, at du også gerne vil lege med klodser. Nu skal jeg finde nogle til dig." Henvendt til de andre børn siger hun: "Kan I se, at han også gerne vil lege med klodser. Vi giver ham lige nogle." Så sætter pædagogen sig ned sammen med børnene og leger sammen med dem. Hun kan se, at drengen er begejstret og sætter ord på hans begejstring.

I gennem legen udvikler børnene kompetencer, som er centrale for deres udvikling. I legen afprøves og udforskes verden. Gennem legen dannes venskaber, hvor barnet afprøver og oplever den styrke og den betydning det har, at give og opnå anerkendelse.

Gennem leg øver børn i at se den andens perspektiv, lærer kompromis, ser hinandens styrker og er en del af fællesskaber.

Børn leger både spontant og organiseret. For at skabe deltagelsesmulighed for alle børn, og for at legen kan udvikle sig positivt, kan det pædagogiske personale rammesætte legen.

Alle børn skal opleve at være en del af fællesskabet

Derfor arbejder vi i Lindegården med en inkluderende fællesskabskultur, hvor der er fokus på det enkelte barns ressourcer, evne til at bidrage og indgå i fællesskabet.

Trivsel og læring for det enkelte barn hænger sammen med det fællesskab af børn og voksne, det indgår i. Gennem fællesskabet skal børnene opleve succesoplevelser, da det har betydning for selvfølelse, trivsel og læring. Det er de voksne, der har ansvar for, at det enkelte barn lykkes i fællesskabet og oplever sin deltagelse som værdifuld.

Eks. Gennem bl.a. vores aktiviteter i børnehave og vuggestue og på tværs, har vi altid øje for, at hvert enkelt barn inddrages. Vi igangsætter aktiviteter, der giver børnene deltagelse i et fællesskab, hvor de oplever, at de har værdi og oplever at kunne mestre.

I Lindegården indgår børnene konstant i relationer med andre børn og voksne.

Personalet er opmærksomme på, at børn får lov til at deltage i forskellige legerelationer med forskellige positioner. Og i samme relation men forskellige positioner.

Eks. Vi støtter børnene i deres lege og at åbne legene op for andre børn – der kan f.eks. godt være to mødre i "far, mor og børn" eller vi kan godt skiftes om skovlen. Det er også ok, at børnene en gang imellem siger nej og leger alene.

Det er også i fællesskabet, at barnet lærer at tage hensyn til og udvise respekt for andre. I mødet med andre erfarer barnet noget om sig selv og samtidig lærer barnet, hvordan dets adfærd og reaktioner virker på omverdenen.

Eks. Børnehaven og vuggestuen har en gang om ugen fællessang, her viser (eller prøver på det) børnene, at de har forstået de rammer, der er omkring aktiviteten, respekten for aktiviteten og dem, der er i den.

I det sociale fællesskab har børnene rig mulighed for at lære at løse konflikter, forhandle og samarbejde. De skal lære, at der i fællesskabet er plads til at give udtryk for, hvad de gerne vil og har lyst til, men også forstå, at andre, ligesom de selv, har samme behov.

Det pædagogiske personale er opmærksomme på at facilitere lege og legemiljøer, hvor børnene har muligheder for at fordybe sig og udvikle legen. Både i børne- og vokseninitierede aktiviteter er der pædagogisk fokus på, at alle børn deltager i gode legerelationer, samt at alle børn er inddraget i en gruppe af venner. Vi kobler børn, der kan give noget til hinanden eller for at støtte nye venskaber.

Det pædagogiske læringsmiljø

Læring er en proces, der sker gennem hele livet.

I Lindegården skaber det pædagogiske personale læringsrum, der fremmer børnenes udvikling og læringsbetingelser.

Vi forstår børns læring og udvikling som en helhed, hvor intellekt, følelser, sociale og kropslige færdigheder spiller sammen.

Vi mener, at en vigtig del af det pædagogiske arbejde er at stimulere børnenes lyst og glæde, da disse følelser er drivkraft for børns motivation til leg, læring og udvikling.

Et barn der føler sig værdsat på godt og ondt har et andet overskud til at lære, end det barn, der hele tiden må bruge energi på at søge bekræftelse.

Det enkelte barn skal kunne udvikle sig som et unikt individ, men skal samtidig lære at følge visse spilleregler for at kunne begå sig og trives i forskellige sammenhænge.

Børn tilegner sig ny viden ud fra deres erfaringer, de muligheder, de oplever i den konkrete situation, samt de læringsmiljøer vi tilbyder dem.

I Lindegården sker læring i en vekselvirkning mellem børneinitierede lege, vokseninitierede lege og aktiviteter samt gennem hverdagsrutiner.

Vi gør læringsrummet interessant for børnene, så de fysiske rammer er udfordrende og inspirerende, så de pirrer til børnenes nysgerrighed og fantasi.

Læringsmiljøet i Lindegården er et trygt miljø, der fremmer børns lyst til at udforske og undersøge, lyst til at stille spørgsmål og til at ville vide og forstå.

Et pædagogisk læringsmiljø, hvor vi voksne er nysgerrige og undersøgende sammen med børnene. Når det pædagogiske personale er aktivt deltagende, smitter det af på børnenes lyst til deltagelse. Deltagelse ses som en forudsætning for læring – deltagelse kan både være aktiv og/eller observerende.

Det pædagogiske personale følger børnenes spor og nysgerrighed, når den pædagogiske praksis planlægges. Der er i hverdagen mulighed for, at personalet kan være spontane og gribe børnenes ideer. Der skabes en balance mellem vokseninitierede aktiviteter, hvor børnene får mulighed for at udvide deres horisonter og spontane aktiviteter, hvor børnenes ideer udforskes.

Eks. En dag lå der en fugleklat på en af fliserne i børnehaven. En af børnene spurgte, hvad det var og den voksne svarede, at det var en fugleklat. Flere børn kom til og et af de andre børn spurgte om, de ikke skulle finde flere fugleklat. Det synes den voksne var en god idé og de gik på jagt på legepladsen efter lorte. Måske kunne det være sjovt, hvis vi kunne finde lort fra andre dyr, foreslog den voksne. Den var børnene med på. Imens de gik og kiggede efter lort, fik de snakket om, hvilke dyr børnene kendte, hvad dyrene spiser og hvordan dyrenes lorte ser ud.

Eks. I vuggestuen havde de en dag gravet efter regnorme og ledt efter bænkebidere. Det havde været en aktivitet, hvor de fleste børn var nysgerrige og aktivt deltagende. Et par dage efter var der et barn, der trak en voksen med hen til det sted, hvor de sidst havde gravet efter regnorme. Den voksne fandt nogle skovle og de begyndte at grave efter regnorme, flere børn kom efterhånden til og var med.

Vi ser det som en stor værdi i læringsperspektivet, at vi voksne repræsenterer noget forskelligt og dermed lærer børnene noget forskelligt.

Et sundt læringsmiljø giver plads og tid til både progression og regression, dvs. barnets aktive deltagelse og barnets tilbagetræk til passivitet, en vekselvirkning mellem det at suge læring til sig og fordøje den.

Eks. Nogle børn har brug for mange gentagelser og behov for at se, hvordan man gør eller leger en leg, før de har mod på selv at deltage. Personalet italesætter overfor barnet, at det er helt ok at kigge på og er opmærksomme på at se barnets signaler, når det er klar til at prøve eller deltage. Her støtter personalet det enkelte barn i at komme i gang.

Alle børn skal opleve at have tid og ro til at gå på opdagelse i et trygt læringsmiljø. Vi skaber rammerne, hvori børnene kan udforske sig selv og deres omgivelser. Vi giver rum og tid til legende nysgerrige børn, der øver sig i f.eks. relationsdannelse, selvhjulpenhed og omverdensforståelse.

Gennem institutionslivet udvikler vi børnenes selvstændighed, så de efterhånden bliver mindre afhængige af de voksne. I Lindegården har vi børn der gerne vil selv og som har lyst til at hjælpe til.

I læringsmiljøet er vi opmærksomme på, at det pædagogiske personale både er kulturformidlere og kulturbærere.

For at fastholde og fremme børnenes læring i Lindegården er det pædagogiske personale opmærksomme på at udvikle på læringsmiljøet, så det tilpasses børnegruppen og det enkelte barn.

Eks. Vi undersøger jævnligt, om rutinerne understøtter det samlede pædagogiske læringsmiljø. På vores møder indgås aftaler om, hvordan vores refleksioner omsættes til praksis. Det betyder, at alle er klare på deres rolle. På efterfølgende møder evaluerer vi igangsatte tiltag.

Vi arbejder på med, at barnet oplever deltagelse i forskellige fællesskaber og sammenhænge i løbet hverdagen på tværs af stuer, alder, køn og på tværs af afdelinger, da det giver et sundt læringsmiljø, hvor børnene har mulighed for at lære af hinanden, bidrage og deltage i fællesskabet

Eks. Vi holder samling kl. 9 i begge afdelinger, hvor vi kan tematisere og målrette børnenes læring tilpasset gruppen. I vuggestuen er der f.eks. kuffertsang for de ældste børn og i børnehaven er der f.eks. motorikforløb i gymnastiksalen.

Det pædagogiske personale er opmærksomme på betydningen af at arbejde med de fysiske rammer, i forhold til en større synlighed omkring børnenes læring i de forskellige rum/læringsrum – både inde såvel som ude. Vi skaber små rum i det store rum, åbner op for, at ting kan have flere funktioner og giver mulighed for et bredt udvalg af aktiviteter.

Læring sker hele dagen og vi er opmærksomme på, at vores rutiner er et vigtigt læringsrum for børnene. Vi har fokus på børnenes øvebaner hele dagen – f.eks. selvhjulpenhed.

Eks. Børnene øver sig og lærer selv at vaske hænder, først med støtte og på et tidspunkt kan de selv.

Læring og læreplanstemaer

Børn lærer ved at udforske deres omverden med krop og sanser, ved at undres, stille spørgsmål og blive mødt af udfordringer og spørgsmål.

Læring sker, når barnet tilegner sig viden og færdigheder, det ikke tidligere har haft/mestret. Når barnet danner erfaringer, omsættes disse læring.

Børn lærer forskelligt, og det er de voksnes ansvar at se, hvor og hvordan barnet, på et givet tidspunkt, har mest muligt potentiale for læring. I Lindegården har vi øje for barnets nærmeste udviklingszone og møder barnet med tilpasse krav og udfordringer.

Eks. Et barn øver sig i selv at få flyverdragt på. Det lykkedes barnet at få begge ben i flyverdragten. En af de voksne er lige ved siden af barnet, roser barnet for det, der lykkedes og anerkender det, der er svært, guider og hjælper barnet.

I Lindegården har vi opmærksomhed på barnets nysgerrighed, motivation og interesse for på den måde at give barnet medindflydelse på egen læring, alt efter alder og udvikling. Vi kommunikerer med barnet for at få kendskab til, hvad barnet er optaget af. Vi hjælper barnet med at sætte ord handlinger og oplevelser, som optager barnet.

Læring også er forbundet med at turde fejle, barnet skal anerkendes for at øve sig også, selvom det ikke altid lykkes med opgaven.

Vi har fokus på, hvordan vi i hverdagen, på møder og i pædagogernes forberedelsestid kan indsamle viden fra hverdagen, udvikle og omsætte vores pædagogiske indsatser, samt evaluere på disse.

Formålet med dette er, at vi kan facilitere og etablere pædagogiske læringsmiljøer hele dagen og som tager udgangspunkt i børneperspektivet.

Det er det pædagogiske personales opgave og ansvar at tilrettelægge hverdagen og pædagogiske læringsmiljøer, hvor der tages afsæt i Lindegårdens børnesyn, dannelse og inddrager børneperspektivet.

Vi arbejder med læreplanstemaerne for at sikre at have fokus på forskellige centrale elementer i børns læring og udvikling. Der bliver arbejdet kontinuerligt med læreplanstemaerne som en inkarneret og inkorporeret del af vores dagligdag.

Eks. Vi laver årsplan, hvor vi i en given periode har øget fokus på et eller flere af læreplanstemaerne. Vi planlægger og evaluerer aktiviteter, samt hverdagsrutiner gennem et evalueringsskema, så vi sikrer os, hvilke og om vi kommer omkring alle læreplanstemaerne.

Læreplanstemaerne er: *Alsidig personlig udvikling, social udvikling, kommunikation og sprog, krop sanser og bevægelse, natur, udeliv og science, kultur, æstetik og fællesskab.*

Alsidig personlig udvikling

Børns alsidige personlige udvikling er en dannelsesproces, som børnene i Lindegården skal have gode betingelser for.

Samfundet stiller i dag store krav om selvstændighed. Mennesket skal kunne agere i mange forskellige miljøer og med mange påvirkninger udefra.

I Lindegården vil vi ruste børnene til at møde den verden, de er en del af ved at hjælpe dem til at blive selvstændige individer med en høj grad af selvværd og selvtillid, samt forståelse for deres

omverden. Vi udfordrer og opfordrer børnene og oplever, at børn bliver bedre til noget, er modige og tør, når det italesættes.

Børn skal have mulighed for at udfolde sig som selvstændige og alsidige personer, der tager vare på egen integritet og samtidig tager hensyn til andre.

I Lindegården skal det enkelte barn føle sig værdsat, som det menneske, det er. Børn skal opleve sig som værdifulde deltagere og medspillere i et kulturelt fællesskab.

Det pædagogiske personale opmuntrer og guider børnene i at tage selvstændige initiativer, f.eks. i leg – først i de nære relationer og senere i større sammenhænge.

De voksne hjælper barnet med at give udtryk for egne behov og grænser og guider børnene til at forsøge at løse konflikter på egen hånd. For det lille barn hjælper vi det via kropssprog med at vise, hvad det ønsker.

I Lindegården skal børn opleve, at der er en oprigtig interesse for dem. Derfor opfordres børnene til at fortælle om dem selv og personalet er nysgerrige på, hvem det enkelte barn er, f.eks. familieforhold.

Vi arbejder på at lære børnene "Hvem er jeg" - både i projekter, men også ved, at det pædagogiske personale sætter ord på barnets handling og følelser.

Eks. I vuggestuen i dagligdagen sætter personalet ord på børnenes følelser og spejler børnene. Personalet taler også med børnene om, hvordan man kan have det – man kan være sur, ked af det, glad, vred m.v. Til at understøtte dialogen om følelser bruger personalet plancher af ansigtsudtryk, der viser forskellige følelser.

Eks. Børnene i storbørnsgruppen i børnehaven tegner en tegning af deres familie, de går tur rundt og ser, hvor hinanden bor og de tager deres yndlingslegetøj med op i børnehaven.

For at støtte barnet i sin alsidige personlige udvikling er det pædagogiske personale lydhøre og medlevende i barnets verden, bakker op og anerkender barnet.

Vi støtter og guider børnene i at mestre færdigheder i dagligdagen. Når børn kan mestre selv, styrker det barnet selvillid og selvværd, derfor arbejder vi i Lindegården meget med selvhjulpenhed.

Eks. I garderoben, øver børnene sig i selv at tage deres tøj på. Det er vigtigt, at vi har tiden til hjælpe børnene i deres tempo, og at der ikke er for mange andre forstyrrelser i garderoben imens. Små grupper og overskuelige garderober er med til at fremme den positive udvikling. Børnene lærer i forskelligt tempo og på forskellige måder og vi kan derfor ikke altid forvente det samme af børnene. For nogle kan det være en udfordring at få vendt huen rigtigt og for andre er det lynlåsen eller det at snøre bukserne ud over støvlerne, som er svært. Når vi skaber plads og har tid at hjælpe de enkelte børn i garderoben, oplever vi, at vi generelt bruger mindre tid i garderoben og at børnene kan mere selv.

I Lindegården skal der skal være plads til både at være glad, sur, ked af det, træt osv., vi spejler børnenes følelser og hjælper børnene med at sætte ord på dem. F.eks. hjælper vi børnene til at takle frustration og modgang, f.eks. hvis de får et "nej" eller i konflikter. Vi sætter ord på, hvordan det enkelte barn har det og hvilke signaler det sender.

Social udvikling

Mennesket er et socialt væsen. Barnet er fra fødslen afhængigt af kontakt med og stimulation fra andre mennesker.

Gennem barndommen er et tæt følelsesmæssigt samspil med betydningsfulde voksne afgørende for barnets udvikling og trivsel.

Det er i samspil, at barnet udvikler og afprøver ny viden og nye færdigheder. Barnet udvikler sin personlighed gennem de erfaringer, det gør sig i samspil med andre.

Mødes barnet med varme, accept og anerkendelse, opbygger det tillid og en forventning om at det kan finde tryghed og støtte fra de voksne. De erfaringer med samspil barnet gør sig, lagres og bliver trukket frem, når barnet står i en lignende situation. I takt med at ny forståelse og nye erfaringer tilføres, udvikles barnets personlighed og selvforståelse.

Sociale kompetencer skabes i fællesskaber og i relation til andre. Sociale kompetencer er vigtige, fordi barnet skal kunne gebærde sig i de forskellige sociale sammenhænge, det færdes i hver dag.

At være en del af et fællesskab giver det enkelte barn en enestående mulighed for at lære at tage hensyn til andre børn, at forstå forskellen på sig selv og andre, samt at opleve andres behov og forskellige måder at gøre tingene på. Vi øver børnenes hjælpsomhed og opmærksomhed på hinanden.

Eks. Opfordres børnene i børnehaven og hjælpe hinanden og sende maden rundt under måltidet.

I Lindegården understøtter vi børnenes venskaber og mulighed for at undersøge, udforske og afprøve sig selv både over for voksne og andre børn.

Vi tilrettelægger hverdagen, så børnene kan indgå i forskellige fællesskaber, kan danne tætte relationer og venskaber, kan udvise empati og indlevelse i andre, samt udvikle social forståelse og kendskab til sociale spilleregler. Vi arbejder med et fælles tredje - Glæden ved at være fælles om noget.

Eks. I Lindegården benytter vi samlingsstunden til at træne turtagning, opmærksomhed på et fælles tredje, opmærksomhed på hinanden og oplevelsen af glæde over en fælles aktivitet.

Det fælles tredje er en autentisk måde at være sammen på. I den fælles aktivitet er man sammen med, nogen man holder af eller kommer til at holde af nogen, fordi man er sammen med dem om noget. Vi er i bund og grund sociale væsener, vi holder af at være sammen og gøre noget sammen. Det fælles tredje kan være en oplevelse, man er fælles om, eller det kan være en aktivitet, hvor man i fællesskab udretter noget.

I Lindegården er vi opmærksomme på, at det er muligt at formidle et engagement til andre. Hvis vi selv er engageret, kan det smitte. Det er ikke det, vi nødvendigvis siger med ord, der smitter, det er snarere det, vi siger mellem ordene, med tonefaldet, kropsholdningen, hele sin iver, sin glæde og sin lyst.

Det er også gennem et fælles tredje, vi kan hjælpe børn ind i et fællesskab og/eller fastholde et barn i fællesskabet.

Eks. Både i børnehave og vuggestue hjælper de børn, der har svært ved at komme ind i fællesskabet, f.eks. ved at spille et spil sammen, gå i skoven eller gøre andre ting i en lille gruppe.

I Lindegården arbejder vi ud fra, *at børn gør deres bedste.*

Derfor tillægger vi det af stor betydning, at børnene føler sig set og forstået – vi ser, at de prøver, selvom det ikke altid lykkes for dem. Børnene samarbejder med hinanden og de voksne så godt,

som de formår. Det pædagogiske personale støtter op og guider barnet i samarbejdet. Vi opmuntrer børnene til at samarbejde med andre og til at hjælpe andre, f.eks. de større børn hjælper de mindre børn.

Vi værner om og understøtter børnenes venskaber i dagligdagen og i aktiviteter. Vi etablerer rammer for nye fællesskaber, så børnene får øje på hinanden i nye sammenhænge og evt. danner nye/andre venskaber. Vi guider børnene i at kunne indgå i lege/fællesskab, men også at kunne inddrage andre.

Vi aldersopdeler jævnligt børnene for at gøre det nemmere at få relationer og danne venskaber med jævnaldrende. Men tillægger det samtidig stor værdi, at børnene danner relationer på tværs af alder, køn og kultur.

Kommunikation og sprog

Sproget er af stor betydning for barnets personlige og sociale udvikling og et vigtigt kommunikationsmiddel i barnets kontakt med omverdenen.

Sprog er ikke noget, der bare kommer af sig selv. Barnet udvikler sprog i tæt samspil mellem medfødte sproglige forudsætninger og de input barnet modtager fra omverdenen.

Sprog er både at kunne udtrykke sig og deltage i meningsfuld kommunikation med andre, men det er også en del af sproget at kunne forstå, hvad andre siger og handle derpå; enten gennem aktiv handling eller med sproglig respons.

I Lindegården arbejder vi bevidst og aktivt med at stimulere barnets sprog, så vi giver barnet de bedst mulige betingelser - en god sprogudvikling tidligt i livet gør det lettere for barnet at begå sig socialt og lettere at holde fokus på alt det, barnet skal lære gennem livet.

I Lindegården er vi ansvarlige for at skabe et sprogudviklende miljø, hvor alle børn føler sig set og hørt.

Det gør vi ved at være tilgængelige og nærværende voksne, ved vores valg af aktiviteter, lege og vigtigst via vores samspil med børnene.

I Lindegården skaber vi ro til samtale og fordybelse og vi motiverer hele tiden børnene til at bruge sproget.

Vi er opmærksomme på, at hverdagens rutiner udgør en ideel ramme for sprogtilegnelse, fordi rutiner skaber genkendelighed for barnet. Når de samme aktiviteter foregår på samme tid og måde og der bruges de samme ord, om de samme betydninger igen og igen, kender barnet strukturen og kan dermed bruge energi på at tilegne sig ny viden og sprog.

Eks. I vuggestuen er et barn ved at blive skiftet, den voksne sætter ord på; ”Se, nu tager jeg lige bleen af dig og så skal vi lige have vasket dig.

Børn tilegner sig også sprog ved at undersøge dets omgivelser, lege med de tilgængelige legeredskaber, samt indgå i sociale samspil med andre børn og voksne.

I Lindegården griber vi børns nysgerrighed og hjælper barnet med at udforske og opdage verden omkring sig. Der skal være noget at snakke om og her er vi voksne inspirationskilder.

Sprog læres bedst i virkeligheden, derfor er det vigtigt, at barnet kommer ud og oplever verden og bruger sine sanser.

Eks. Når børnene skal synge Mariehønen Evigglad, er det vigtigt, at de ser en rigtig mariehøne og en rigtig snegl.

I Lindegården arbejder vi med understøttende sprogstrategier. Når disse inddrages i hverdagens kommunikative situationer, stimuleres barnets sprog. Understøttende sprogstrategier er, når det pædagogiske personale følger børnenes interesser, bruger åbne spørgsmål, giver sig tid til at vente på svar, fortolker og udvider det, børnene siger, hjælper børnene med at sætte ord på. Understøttende sprogstrategier er også, når det pædagogiske personale forklarer ord, børnene ikke kender, relaterer til noget børnene kender og udnytter de sproglige kompetencer, det enkelte barn har i forvejen.

I dialog mellem børn og voksne lærer børnene at indgå i en samtale, forklare sig, fortælle, argumentere osv. I Lindegården er opmærksomme på at tale langsomt og tydeligt og med mange gentagelser, samt skabe samhørighed mellem tale, mimik og kropssprog.

I Århus kommune sprogvurderes børn mellem 2,8 til 3,4 år. Sprogvurderingen foregår elektronisk og giver en viden om barnets sprog og et afsæt til at målrette det pædagogiske arbejde i forhold til barnets sproglige udvikling.

Sprogvurderingen skal derfor betragtes som et kvalificeret øjebliksbillede af barnets sproglige kompetencer, der indgår i en samlet faglig vurdering af det enkelte barns sprog.

Der kan være flere faktorer, der spiller ind, hvis et barn har svært ved at tilegne sig sprog. Hvis der er forsinkelse eller anden problematik i barnets sprogudvikling, inddrager vi forældrene i et samarbejde med pædagogerne, sprogvejlederen og/eller talepædagogen.

Lindegården har en sprogvejleder, som giver personalet sparring i forhold til generel sprogudvikling/sprogstimulering, men også specifikt, hvis personalet har spørgsmål vedr. et bestemt barns sprogudvikling.

I Lindegården er vi opmærksomme på at skabe læringsmiljøer, der giver børnene mulighed for at bruge sproget til at udtrykke meninger, ønsker og behov. For at understøtte dette, sætter vi ord på genstande, tanker, følelser og handlinger i dagligdagen og lærer børnene om sproglige spilleregler. Vi lærer børnene om turtagning i dialogen og at lytte til, hvad den anden siger. Gennem en anerkendende kommunikation opfordrer og hjælper vi børnene til at bruge sproget til f.eks. konfliktløsning.

Eks. Nogle børn og en af de voksne i børnehaven taler om superhelte. Et af børnene er hurtig til at svare, når den voksne spørger om noget og er så ivrig, at barnet fortæller noget hele tiden og glemmer, at der også er andre børn. Den voksne siger: "Hvor har du mange ting at fortælle, det lyder så spændende. Men se, de andre børn vil også gerne fortælle mig noget."

Vi er aktivt lyttende og inviterer børnene til dialog, til at stille spørgsmål og få svar ud fra det, der interesserer dem. Gennem periodevist temaarbejde inviterer vi børnene ind i forskellige verdener.

Eks. Vi bruger flere indgangsvinkler til sproglig opmærksomhed f.eks. højtlesning, dialogisk læsning, sange, sanglege og hatteteater.

Hver afdeling har bøger af høj indholdsmæssig og sproglig kvalitet målrettet de forskellige aldersgrupper.

Vi giver rum og inspiration til børnenes egne fortællinger f.eks. til samling. På Aula ligger vi billeder op, så forældre og børn har noget visuelt at tale ud fra, når de skal snakke om, hvad barnet har lavet i dag i Lindegården.

Krop, sanser og bevægelse

Børn har et naturligt behov for at bevæge sig og for at udforske deres kroppe. Det er vigtigt, at børnene tidligt i livet oplever glæden ved at bevæge sig, fastholder den glæde og udvikler en god kropsbevidsthed. Kroppen er ikke bare et stort bevægelsesapparat, men også et stort sansesapparat. Gennem aktivitet og sanser får børnene erfaringer og viden, som danner grundlag for trivsel, læring og udvikling.

Vi har en pædagog ansat, der er uddannet motorikvejleder – det giver mulighed for lave en målrettet indsats for børn med motoriske udfordringer og et skærpet fokus på at styrke alle børns motorik og sanser.

Lindegården er indrettet med fokus på børns behov for at beherske kroppen. Vi har to fantastiske legepladser og en gymnastiksal. I lokalområdet har vi mange muligheder for ture med kroppen i fokus, fx Trige Skov.

I Lindegården har vi fokus på at give børnene glæden ved og lyst til at bruge kroppen. Vi støtter børnenes udvikling af kropsbevidsthed, lære dem at bruge sanserne og give dem en forståelse, glæde og accept af egen krop.

Eks. I børnehaven tales der med børnene om kroppens funktion og de lærer om deres kropsdele.

Eks. I vuggestuen danser børn og voksne til musik både inde og ude. Børnene får herigennem en fornemmelse af deres krop.

I Lindegården skaber vi læringsmiljøer, hvor børnene bliver uopfordret, hvor de naturligt bevæger sig og udfordrer sig selv fysisk.

Eks. Når det mindre barn kravler for derefter at gå. Og det større barn øver sig i at cykle eller klatre op i et træ.

Vores legepladser er et naturligt miljø med masser af muligheder for kropslig udfoldelse.

Vi er ude året rundt i al slags vejr, dog mere i sommerhalvåret, hvor vuggestuen er ude både formiddag og eftermiddag og børnehaven det meste af dagen.

I Lindegården har vi en gymnastiksal, som benyttes af begge afdelinger, sammen og hver for sig, men mest i vinterhalvåret til både voksenstyrede lege, aktiviteter og fri leg.

Indendørs er der i vuggestuen gode muligheder for at kravle op på små skamler og bænke, danse og tumle på madrasser og puder.

I børnehaven går vi af og til på ture i nærmiljøet og i skoven med en gruppe børn. En gang om ugen går en gruppe vuggestuebørn og en gruppe børnehalebørn på tur i nærmiljøet.

Det pædagogiske personale igangsætter bevægelsesaktiviteter både ude og inde. Vi synger med fagter og tegn, læser om kroppen og danser med kroppen.

En god kropsforståelse er også, når børnene lærer om god hygiejne ved toiletbesøg, om håndvask og om hygiejne f.eks. inden måltidet.

Måltidet i Lindegården vægtes højt og det pædagogiske personale snakker med børnene om kost og sunde kostvaner. Gennem et bredt udvalg af pålæg og grønsager præsenteres børnene for mange forskellige smagsindtryk og sanseoplevelser.

Eks. Opfordrer og motiverer børnene til at smage på maden, men har også respekt for, hvis et barn ikke har lyst til at smage.

Gode kostvaner grundlægges tidligt i livet. I Lindegården har vi en kostordning med fokus på en sund, ernæringsrigtig og varieret kost. Personalet har i samarbejde med bestyrelsen udarbejdet en sukkerpolitik i forbindelse med fødselsdage.

Natur, udeliv og science

I Lindegården opfatter vi naturen som en skatkiste af kundskaber. Vi tror på, at naturen er et godt udgangspunkt for at forstå verden. I naturen sanser barnet og får erfaringer med f.eks. planter, dyr og de skiftende årstider. Naturen rummer et utal af muligheder for, at børnene kan udfolde deres leg og kreativitet med det, der er tilgængeligt. Den inspirerer og giver anledning til undren og lyst til at udforske. I naturen er der ro, rum og plads til fordybelse.

Naturen er en enestående legeplads, der styrker motorikken, fantasien, kreativiteten og samværet med andre børn. Desuden bliver børnenes sanser styrket, når de oplever naturen på alle årstider og i alt slags vejr. De mærker kulde, regn, blæst og sol.

Eks. I vuggestuen hopper i vandpytter, kaster med blade, laver mudderkager og leger vilde dyr i krattet.

I Lindegården er vi er ude næsten hver dag og i sommerhalvåret er vi oftest ude 2 gange om dagen og vi flytter aktiviteterne ud.

Vi vægter samarbejdet mellem vuggestue og børnehaven højt og har derfor en fælles udedag om tirsdagen, hvor de største vuggestuebørn kommer over på børnehavens legeplads og laver bål. Vi leger og hygger os sammen.

Eks. bruger vi naturens ressourcer til madlavning, f.eks. æbler fra æblelunden eller brændenælder og skvalderkål.

I Lindegården er vi i gang med at udvikle på vores udeliv og har haft en konsulent ude, der har givet os inspiration og pædagogiske redskaber til samvær/leg/ læring med børnene i naturen.

I uderummet sættes læreplanstemaer i spil. Vi oplever, hvordan børnene får styrket deres alsidige personlig udvikling, at det pædagogiske læringsmiljø i naturen understøtter, børnenes udfoldelse, udforskning og erfaring af sig selv og hinanden på både kendte og på nye måder og at børnene får tillid til egne potentialer.

I uderummet får børnene styrket deres sociale kompetencer, indgår i meningsfulde sociale fællesskaber og får øje på andre, de ikke plejer at lege med.

Læringsmiljøet i naturen understøtter, at børnene bliver opmærksomme på hinanden og giver plads til, at alle kan komme til orde. Så børnene får erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer i fællesskabet.

Gennem udeliv og legepladsens forskellige terræn får børnene udforsket og eksperimenteret med mange forskellige måder at bruge kroppen på og i høj grad gjort brug af sanserne, når vi f.eks. dufter til planter og blomster eller rører ved en regnorm.

Børnene får også konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen endnu mere.

I uderummet får børnene kendskab til mange forskellige materialer, planter, dyr, træ, græs, jord og meget mere.

På Lindegårdens legepladser findes også mange dyr, her finder børnene regnorme, snegle, sjældne leopardsnegle, bænkebidere. Vi løfter sten, tager bark af træer og børnene får der igennem kendskab til, hvor forskellige dyr bor og spiser.

Eks. I børnehaven har en af de voksne og en gruppe børn eksperimenteret og undersøgt, hvad der sker med kaffe, hvis man stiller et glas ud, når det er frostvejr.

Personalet lavede også en dag huse til bænkebidere sammen med børnene og undersøgte, hvor bænkebidere helst vil bo; i et rum med lys og blade, i et åbent rum med lys og fugtig jord og blade eller i et rum der var mørkt og fugtigt. Børnene fandt ud af, at bænkebidere godt kan lide at bo fugtigt og mørkt.

Det pædagogiske personale skaber læringsrum, hvor børnene kan udforske, undersøge og bruge naturen som legerum.

Vi udnytter naturen som læringsmiljø, så børnene får forståelse og udvikler kendskab til årstiderne, kan fortælle om dem og får kendskab til og mærker skift i vejrforhold.

Vi giver børnene forståelse for, hvordan man behandler planter og dyr og om at passe på naturen.

Eks. Børnene deltager i praktiske gøremål udendørs f.eks. fejer blade og skraber sne.

Vi giver børnene mulighed for at være ude i al slags vejr. Vi lærer dem om at gå i læ for regnen, i skygge for solen og om at klæde sig på efter vejret.

Vi tager ofte på tur til Trige Skov. Vi går som regel til det samme sted i skoven, for at gøre det trygt og genkendeligt for børnene. De ser og oplever dette sted under forskellige vejrforhold og på forskellige årstider.

Vi er bevidste om, at den voksnes glæde og begejstring ved at være ude smitter af på børnene.

Kultur, æstetik og fællesskab

Kultur er en væsentlig del af menneskers liv og er med til at skabe en forståelse og tilgang til verden. Det er særligt i mødet med andre og det anderledes, at vi definerer os selv og vores eget kulturelle ståsted og rødder. Børn vil i mødet med andre kulturer og udtryksformer få et bredere perspektiv på verden, på andre mennesker og på deres egne muligheder og potentiale.

Samfundet og verden omkring os består desuden af en mangfoldighed af kulturelle fænomener, som vi ønsker at præsentere for børnene for at gøre dem til nysgerrige og tolerante mennesker med en forståelse for, at verden er mangfoldig.

Børn skal præsenteres for andre kulturer og udtryksformer, da det kan inspirere dem og udvikle børnenes egne kulturelle udtryksformer. Børnene skal præsenteres for kunst og kultur og via leg omforme og eksperimentere med de udtryk, de er blevet præsenteret for.

Børnene skal have rum og tid til at kunne udfolde sig på deres egne betingelser, ligeledes skal de medinddrages i, hvilke typer kulturelle aktiviteter og udtryksformer, vi skal beskæftige os med.

I Lindegården præsenteres børnene for både vores og andres kulturer, bl.a. gennem teater, film, kreative aktiviteter, bøger og tilbagevendende traditioner.

I vuggestuen kan nævnes: Julefrokost for børn og vuggestuepersonale, Julehygge for forældre, hvor de ældste vuggestuebørn går lucia, mfl.

I børnehaven kan nævnes Båldag, anemonetur, julefrokost for børnene, gallafest, fødselsdage (flaget hejses), Lucia, bondegårdstur, bedsteforældredag, mellemgruppen kommer med på loftet for at lære kulturen i storbørnsgruppen at kende, grillaften, de ældstes gåture, mfl.

Målet er, at vi gennem kulturmødet styrker børnene i at blive nysgerrige og tolerante mennesker.

Eks. Vi fejrer traditionelle og nye højtider. Til fastelavn slår vi katten af tønden, vi synger og spiser fastelavnsboller og vi laver masker og andet pynt for at udfolde traditionen. Til påske pynter op vi med kyllinger og påskeæg og går på påskejagt på legepladsen. Til jul kommer nisserne, vi pynter op og går i skoven og fælder juletræ. Vi går til børnejulegudstjeneste i Trige Kirke.

Børnehaven og vuggestuen har i efteråret en fælles lysfest med hygge og historier.

I Lindegården har vi en kultur og nogle traditioner, som vi skaber sammen, børn, forældre og personale. Via vores egen kultur og traditioner sætter vi spor i børnenes bevidsthed.

Eks. Hvert år holder vi en sommerfest for børn, søskende, forældre og bedsteforældre. Festen arrangeres i et samarbejde mellem forældre og personale.

I Lindegården har børnene mulighed for at møde og afprøve sig selv i forhold til et bredt spekter af kulturelle udtryksformer for på den måde at udvikle deres eget selvstændige og kreative udtryk.

Eks. De ældste børn laver hvert år en teaterforestilling/MGP, som vises for de andre børn og deres forældre. Forestillingen kan f.eks. være et eventyr eller en historie fra den nordiske mytologi.

Vi taler med børnene om forskellighed og forskellige måder at leve på.

Vi motiverer og inspirerer børnene i forskellige kreative aktiviteter med forskellige materialer.

Eks. I vuggestuen er der hver formiddag samling, hvor de synges sange og bliver øvet rim og remser. I vinterhalvåret synges der med de ældste børn i form af "kuffertleg" en gang om ugen. Her fokuseres der på det enkle og det let genkendelige.

Eks. I børnehaven holdes der også samling hver dag, hvor der synges, fortælles eller læses en historie. Børnene og de voksne taler om det, der rører sig, f.eks. årstidstema eller traditioner. Om fredagen samles alle børnene til hatteteater, fortælling, musik og sang.

Det fysiske og æstetiske børnemiljø

Alle børn i Lindegården har ret til et godt fysisk, psykisk og æstetisk børnemiljø, som fremmer deres trivsel, sundhed, udvikling og læring.

I hverdagen arbejder for at optimere og styrke det fysiske og æstetiske børnemiljø, så børnene oplever glæde ved at komme og være i Lindegården.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv og børnenes oplevelser af børnemiljøet skal inddrages i hverdagen.

Børnemiljøet skal ligeledes ses i sammenhæng med Lindegårdens overordnede værdier, samt pædagogiske læreplaner.

Den fysiske indretning er facilitator for børnenes leg, fællesskabet og muligheden for fordybelse. Lindegårdens fysiske rammer skal være inspirerende både ude og inde. Det skal være et sted med udfordrende legemiljøer.

Eks. Vores huse og legeplads er indrettet med rum, hvor der bl.a. er mange huler og kroge, vi skaber små rum i det store rum.

Børnene skal have god plads til at bevæge sig ude og inde. Det pædagogiske personale er opmærksomme på, at vores fysiske rammer, i det omfang det kan lade sig gøre, er foranderlige, så de tilpasses børnegruppen og det enkelte barn.

Vores fysiske muligheder danner grundlag for forskellige legemiljøer. Børnehavens legeplads er delt op i zoner, hvor man kan noget forskelligt – æblelunden, bygge huler, klatre i træer – skolegården, her cykles. Hvert sted har sin leg.

Lindegårdens fysiske rammer skaber rum til både vilde og stille lege. Vi skaber rum og plads til fordybelse.

Eks. Personalet skaber f.eks. plads til styrede aktiviteter, som f.eks. at lege alle mine kyllinger eller lave perler. Personale skaber også rum til børnenes egen lege, f.eks. når de kører på scooter eller leger i sandkassen. Det kan også være, at de bygger hule eller løber efter hinanden. Personalet sætter også ofte musik på, så børnene har mulighed for at danse – nogle gange for dem selv og nogle gange sammen med en voksen, som giver dem ideer og inspirere til at danse på forskellige måder.

Lindegården er ligeledes et sted, hvor der er tænkt på sikkerhedsmæssige og sundhedsmæssige foranstaltninger.

Et godt børnemiljø er et sted hvor børn, forældre og personale er glade for at komme. Vi skaber plads til og rummer børnenes forskellige følelser. I Lindegården er der plads til at grine og lave sjov, men der er også plads til at være trist eller ked af det.

Eks. Et barn i børnehaven savner sin mor og far. Den voksne giver plads og rum til barnets følelser - italesætter, at det er helt ok at savne. Den voksne trøster barnet og giver sig tid til at sidde med barnet til det er klar til at komme i gang med at lege.

Eks. I vuggestuen har en af de voksne sat musik på sammen med nogle få børn, de danser, hygger sig og børnene griner. Flere og flere børn kommer og er med. Børnene griner og smiler til hinanden og den voksne.

Et godt børnemiljø forudsætter, at der skabes plads til forskellighed og hvor der skabes gode relationer og venskaber. Børn skal både inkluderes i små børnefællesskaber, samt i det store fællesskab.

Det pædagogiske personale skaber trygge rammer, hvor der er tid til omsorg og nærvær. Børnene skal føle sig set og hørt.

Vores rutiner og rammer i hverdagen skaber forudsigelighed og genkendelighed, så børnene har overskud til at lære og udvikle sig.

Personalet i Lindegården er smilende, positive, imødekommende og engagerede og skaber i kraft af dette, derfor en hyggelig atmosfære.

I Lindegården har vi et inspirerende, en god og en imødekommende indretning, som også er et sted, hvor børnenes udsmykning og kunst træder frem. Vi er opmærksomme på, at omverdenen ses i børnehøjde, at vi er et sted, der giver børnene mulighed for forskellig artede oplevelser. I Lindegården har vi gode traditioner, der hver især bidrager med både nye og genkendelige oplevelser.

Eks. Børnehaven og vuggestuen har vi flere gange set teaterforestilling i vores gymnastiksal. De ældste børnehavebørn laver desuden teater, som de viser deres forældre og for de øvrige børn i børnehaven, samt de store børn i vuggestuen.

Eks. Til jul lavede børnene i både buggestue og børnehave juledekorationer. De store børn og henholdsvis vuggestue og børnehave øvede og gik luciaoptog for de andre børn.

Børn i udsatte positioner

I Lindegården har vi et særligt fokus på børn med særlige behov f.eks. sprogligt, motorisk eller socialt. Nogle børn har permanent eller periodevis brug for mere omsorg og en særlig pædagogisk indsats for at hjælpes til udvikling. Indsatsen omkring børn med særlige behov foregår altid i et tæt samarbejde med forældrene. Vores samarbejde med forældrene har en central betydning og derfor er det vigtigt, at vi har et godt samarbejde.

Tryghed i den nærhed og det kendskab til alle voksne er en vigtig faktor for arbejdet med udsatte børn i Lindegården, samt tæt kommunikation i og omkring forældre og barn. Et udsat barn er alles ansvar i Lindegården.

Personalet har en stor faglig viden, som bruges i det daglige arbejde med disse børn. Det er vores udgangspunkt, at børnene bliver inkluderet i fællesskabet, og vi støtter dem at kunne i at mestre dette eller øve sig. Når vi skønner det gavnligt for børnene, laver vi mindre grupper.

Eks. Vi igangsætter en aktivitet med en lille gruppe børn, her er vi opmærksomme på, at barnet med et særligt behov, får mulighed for at stråle. Derfor har vi altid for øje at øje at målrette aktiviteten således, at barnets ressourcer sættes i spil, så barnet kan udvikle sig og får mulighed for at byde ind i fællesskabet. Vi ser også på, hvilke børn der kan have gavn af hinanden, støtte hinanden, være rummelige og skabe plads til hinanden.

Vi sikrer os, at alle børn bliver mødt positivt ud fra deres forudsætninger. Hvis et barn f.eks. har svært ved at fastholde og deltage i samling, kan barnet sammen med en voksen lave en anden aktivitet, hvis opmærksomheden svigter efter 5 min. til samling.

Udover dette bruger vi i dagligdagen mange forskellige strategier og redskaber, som f.eks. pausetid, time/timer og piktogrammer, alt efter behov, til at øge overskueligheden og deltagelsesmulighederne for barnet.

Vi er på forkant med situationer for at undgå nederlag for barnet – vi påtager os ansvaret for at noget går galt ("hov, der var jeg ikke hurtig nok til at hjælpe dig")

For at tydeliggøre og målrette indsatsen omkring et barn med særligt behov, laver vi en handleplan, som præsenteres for forældrene og for personalet i afdelingen, så alle derved bliver en del af den samlede indsats. Til at beskrive børnene bruger vi blandt andet TRAS, motorikvurdering, Dansk Pædagogisk Udviklingsbeskrivelse og har udviklet et særligt skema, vi anvender, når vi udarbejder en handleplan.

I nogle tilfælde bruger vi konsulenter udefra, fx tale- hørekonsulent, psykolog, specialpædagog, eller andre personer med specialviden til gavn for barnet. Når der er andre fagpersoner tilknyttet afholdes jævnligt trivselsmøder. Nogle børn kan også have brug for en ekstra støtte f.eks. en pædagog, der er tilknyttet barnet, hvis det er tilfældet, laver vi en indstilling og ansøger om støttetimer.

Forældresamarbejde

Det er forældrene, der har det primære ansvar for barnets, trivsel, læring, udvikling og dannelse, men samarbejdet med personalet, er ligeledes vigtigt for at understøtte barnet bedst muligt.

I Lindegården vægter vi et forældresamarbejde, der bygger på tillid åbenhed og gensidig respekt. I forhold til forældresamarbejdet - er forældre en mindst lige så stor del af Lindegården og når de føler sig trygge ved at have deres barn i Lindegården, er børnene det også. Vi møder derfor altid forældrene med respekt og med respekt for forældrenes perspektiver. Vi er lydhøre overfor forældrene og mener, at en ligeværdig dialog er en vigtig forudsætning for et godt samarbejde. Forældrene skal føle sig inddraget og velinformeret om deres barns dagligdag. Vi stiller os til rådighed med vores faglige viden og giver gerne forældrene vejledning.

I forældresamarbejdet er det personalets ansvar at være tydelige i de forventninger, vi har til forældrene og hvilke forventninger de kan have til os. Vi prioriterer daglige dialoger, men er opmærksomme på, at forældresamtaler også har betydning i samarbejde. Her er der tid til en særlig fordybelse.

Eks. I børnehaven har vi en samtale med forældrene omkring deres barn, den første dag barnet starter eller ved rundvisning. Efter ca. 6 måneder har vi en samtale, hvor vi fortæller, hvordan vi ser barnet og er i dialog med forældrene omkring deres barns behov og udvikling. Inden barnet skal skrives op til skole, har vi ligeledes en samtale, hvor vi taler med forældrene om barnets skoleparathed.

Eks. Der er et opstartsmøde ved start i vuggestuen. Derefter er der en samtale efter ca. 4 måneder og en, når de bliver to. I indkøringsperioden er der en løbende dialog med forældrene ift. barnets trivsel og opstart. Der vægtes, at forældre (og børn) lærer alle medarbejdere at kende og ikke kun kontaktpersonerne.

Det skal være trygt at aflevere sit barn. Et barn kan i perioder have svært ved at blive afleveret, så sender vi et billede eller en besked til forældrene.

Forældrene kan stole på at hvis vi siger det har været en god dag, så har det rent faktisk også været en god dag.

Hvis forældre har brug for en kort snak, vil personalet prioritere at ringe, når der er tid.

Personalet er opmærksomme på at præsentere sig overfor forældre.

Desuden har vi samtaler med forældrene, hvis det opstår et behov fra deres eller vores side.

Lindegården har en bestyrelse, der har indflydelse på Lindegårdens arbejde, der rammesættes og udføres af ledelsen og det pædagogiske personale. Vores bestyrelse består af valgte forældre, en medarbejderrepræsentant fra hhv. børnehaven og vuggestue, pædagogisk leder og vores dagtilbudsleder.

Vi har bestyrelsesmøder ca. 6 gange årligt og vi vægter at have en bestyrelse, der er tæt på ledelsens beslutninger, vores faglige pædagogiske viden, refleksioner for pædagogisk praksis og hvordan disse omsættes i praksis. Dette italesættes på bestyrelsesmøderne og bestyrelsen kommer i den forbindelse med perspektiver set fra et forældre synspunkt. Dette er med til at kvalificere det pædagogiske arbejde i Lindegården.

I Lindegården synliggør vi børnenes læring gennem dialog f.eks. i dagligdagen og til forældresamtaler. Det uformelle samarbejde sker gennem tydelig forventningsafstemning, tydelighed om pædagogiske principper og praksis, sparring og rådgivning blandt andet via den gode indkøring, den daglige dialog, på afdelingernes informationstavler, til forældresamtaler, fyraftensmøder, i nyhedsbreve og på Aula.

Vi uploader billeder på Aula og laver korte skriftlige opslag om f.eks. tiltag i vores pædagogiske praksis, om de pædagogiske aktiviteter vi igangsætter, samt hvad børnene er optaget af og hvad de laver i dagligdagen i Lindegården. Vi skriver kort om, hvad vi har lavet den pågældende dag på whiteboard i gangen i hver afdeling.

Vi formidler informationer om, hvad vi arbejder, hvordan og hvorfor til forældremøder og/eller til fyraftensmøder.

I Lindegården prioriterer vi også vores forældrearrangementer højt, det er medvirkende til en kultur, hvor forældrene får ejerskab. Vi holder sommerfest, bedsteforældredag, juletræsfest og arrangerer i samarbejde med bestyrelsen arbejdsdage, hvor forældrene kan hjælpe os med småreparationer og andre små projekter.

I Lindegården er vi også så heldige at have en støtteforening, der samler penge ind bl.a. til vores sommerfest. Pengene går til oplevelser og legetøj til børnene – de sidste par år, har vi bl.a. været på bondegårdstur, et år var vuggestuen i Randers regnskov.

Inddragelse af lokalsamfundet

Vi har et tæt samarbejde med Bakkegårdsskolen og med SFO'en, børnehaveklasselærerne kommer op i Lindegården og laver dialogisk læsning med de ældste børn i børnehaven. Ligeledes er en pædagog med i skolen nogle dage, når de ældste børn starter i skole.

I julen går vi altid til julegudstjeneste i Trige kirke, hvor den lokale præst bl.a. formidler juleevangeliet og vi synger nogle sange. Vi tager på besøg på plejehjem, deltager i: Børnekulturfestival, børn synger sammen, teater i Oasen, samt børneOL. Vi får besøg af dagplejerne til bådage og indimellem besøg af og i Tumlehøjen.

I Trige er der ligeledes et bibliotek, som vi bruger jævnligt. Vi er opmærksomme på de arrangementer, der tilbydes. Vi har været med nogle børnegrupper nede og se teater, samt lave børneyoga, eller også nyder vi en hyggestund, hvor vi læser bøger og måske låner nogle bøger med hjem til Lindegården.

Vi samarbejder også ved behov med sundhedsplejersken i Trige.

Eks. I vuggestuen har vi sparret med sundhedsplejersken omkring vuggestuebørns sundhed, kost, søvn og forældreren.

Hvis der skønnes at behov for det, samarbejder vi også med de socialfaglige medarbejdere, der er i Trige. Vores sigte i denne sammenhæng er at skabe de bedste forudsætninger for udvikling og trivsel hos vores børn.

Når vi mangler nogle ting til bålmad, bagning og lignende går vi i Rema og handler sammen med et par børn. Til vores sommerfest sponsorer Rema desuden et æble til alle børn.

I og omkring Trige findes der legepladser, naturområder, som Trigeskov og Lisbjergskoven. I Lindegården prioriterer vi ture til disse steder højt, da børnene får udvidet deres horisonter, pirret deres nysgerrighed og får brugt deres sanser.

Vi har også gennem flere år kørt forløb omkring at passe på naturen og derfor været ude at samle skrald op i lokalområdet.

Eks. I vores forløb med at passe på naturen, lærer børnene om, hvad der sker, når vi smider affald i naturen. Vi oplever, at børnene suger viden til sig og længe efter, vores forløb er afsluttet, samler skrald op. Vi giver børnene en oplevelse af, at de faktisk er med til at køre en forskel og det sætter spor i børnenes bevidsthed.

En gang om året har vi sportsdag sammen med Lisbjerg-Trige-Spørring dagtilbud, hvor både vi og de skal bidrage med forskellige aktiviteter. Det giver os mulighed for at vise, hvad vi er optagede af i Lindegården og styrke børnenes evner til at lære fra sig. De input vi får Lisbjerg-Trige-Spørring dagtilbud er med til at lære børnene noget nyt, give dem mulighed for nye erfaringer, være en del af nye fællesskaber og bidrage med inspiration, som vi tager med hjem i Lindegården.

I vores pædagogiske refleksioner omkring inddragelse af lokalsamfundet, har vi for øje, at det skal skabe sammenhæng for børnene og give mening i forhold til børnenes trivsel, udvikling og læring. Når vi oplever sammen med børnene i rammer udenfor Lindegården kan vi udvide læringsmiljøerne og dermed udvide børnenes horisonter og omverdensforståelse.

Sammenhæng med børnehaveklassen

At gå fra hjem til vuggestue / dagpleje, fra vuggestue / dagpleje til børnehave og fra børnehave til skole er milepæle i et barns liv.

Vi har et stort ansvar for, at barnet og forældrene får en så god start som muligt ved overgangene. Vi har stor respekt for forældrenes viden om barnet, og vi indgår i en åben dialog i bestræbelserne på at lære barnet at kende og gøre overgangen lettere.

Det er vigtigt, at vi lytter. Vi skal være oprigtigt interesserede, konstruktive og sørge for at følge op. Det er vigtigt, at vi er imødekommende, at vores information er vedkommende, og at vores

forventninger er tydelige.

Vi er forstående, nysgerrige og rummelige mht. det enkelte barns baggrund. Og vi prøver at tage individuelle hensyn, hvor vi kan, f.eks. ved aflevering. For forældrene skal føle sig trygge ved at aflevere deres barn, og de skal være trygge ved udsigten til et nyt samarbejde.

Eks. Cirka fem gange, inden børnene skal starte i skole, mødes vores storebørnsgruppe med de andre storebørnsgrupper i distriktet. Børnene elsker de dage. De glæder sig altid til at komme ud og lege med 'de andre store' og lave nye venskaber på tværs. Som et barn sagde, efter at vi senest havde været af sted: "Jeg har fået en ny ven, som jeg ikke kendte før"

Inden de store børn starter i skole, kommer børneklasselederne på besøg og laver dialogisk læsning, børnehaven sender personale med i skole de første 3 dage efter skolestart, vi har prøveskoledage. Vi laver dialoghjul og har overlevering med skolen, så børnene får den bedst mulige start i skolen.

Pædagogisk personale

Lindegårdens personalegruppe består af forandringsvillige medarbejdere, som hele tiden har barnets perspektiv for øje.

Det pædagogiske personale skal sammen skabe et pædagogisk læringsmiljø, hvor der er plads, tid og ro til at være barn. Det er hensigten, at legen og den legende tilgang til læring, barnets interesser, undren og nysgerrighed, samt det pædagogiske personales viden om at fremme læring og udvikling, er udgangspunktet for de læreprocesser, som barnet indgår i. For at kunne lykkes med dette er det centralt, at det pædagogiske personale i det interne arbejde både kan tage ledelse og give følgeskab.

I Lindegården har vi øje for barnets nærmeste udviklingszone og møder barnet med tilpasse krav og udfordringer. Vi har opmærksomhed på barnets nysgerrighed, motivation og interesse for på den måde at give barnet medindflydelse på egen læring, alt efter alder og udvikling.

Vi kommunikerer med barnet for at få kendskab til, hvad barnet er optaget af. Vi går forrest, når der skal sættes ord på handlinger og oplevelser, som optager barnet. Vi formidler viden og bakker barnet op i at øve sig og til at ville vide mere. Vi anerkender og ser barnet, når noget lykkes.

Vi yder omsorg, inspirerer og skabe tid, rum og mulighed for udfoldelse og fordybelse.

Det pædagogiske personale er tydelige og engagerede voksne, der hver især giver noget meningsfuldt videre til børnene.

Lindegården er en institution i bevægelse, der løbende udvikler på de eksisterende læringsmiljøer, så de bedst muligt understøtter den pædagogiske læreplan og tilpasses det enkelte barn og børnegruppen. For at skabe læringsmiljøer af høj kvalitet reflekterer personalet til stadighed over egen faglighed og egen praksis.

Vi arbejder med stærke fællesskaber med gode og trygge voksen- og børnerelationer, da kvaliteten af relationer har stor betydning i forhold til opnåelsen af den pædagogiske læreplan og det pædagogiske arbejde.

I personalegruppen vægter vi forskellighed højt og ser det som en styrke. Vi giver plads til hinanden og lærer af, hvordan vi hver især tackler børn, episoder og hvordan vi hver især bruger vores faglighed og erfaringer i hverdagen. Vi har altid et fælles fagligt mål for øje, men giver plads, så vores faglighed får mulighed at udfolde sig på forskellig måde.

Vi tager os tid til faglige drøftelser både på planlagte møder, men også som en del af fagligsparring i hverdagen, vi er nysgerrige på hinandens praksis og giver hinanden feedback.

Vi er en personalegruppe, hvor det er en naturlig del af hverdagen, at den enkelte medarbejder tør og kan bede om hjælp uden at skulle føle sig truffet på sin faglighed. Vi har meget stor respekt for hinanden både personligt og fagligt. Det gør, at sparring er en meget naturlig del af vores arbejde.

Personalet har et godt samarbejde, der er en god tone, god humor og vi kan grine sammen.

Gennem vores arbejde med stærkere læringsfællesskaber har vi stiftet bekendtskab med KOLB's læringscirkel, som er en metode til at arbejde målrettet, dels med databaserede pædagogiske projekter, dels med evaluering af disse projekter.

KOLB's læringscirkel er en struktureret måde at drøfte, evaluere og reflektere over sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes dannelse, læring og udvikling.

Eks. I Lindegården har vi haft fokus på, hvordan vi skaber et bedre flow i garderoben, hvor det enkelte barn får tid og ro til at øve sig i at tage tøj på og derved styrke barnets selvhjulpenhed.

Vi vægter uddannelse af personale og opkvalificering, vi har en uddannet sprogvejleder og motorikvejleder.

Ledelse

I Lindegården er det ledelsen, der har ansvar for, at personalet besidder viden og konkrete kompetencer til at kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Ledelsen understøtter og kvalificerer faglige, pædagogiske refleksioner hos personalet via facilitering og sparring og værner om den feedbackkultur, der er i Lindegården.

Det er også ledelsen ansvar at have fokus på udvikling af de pædagogiske læringsmiljøer og på at skabe stærkere læringsfællesskaber, der understøtter den pædagogiske læreplan.

Lindegården er et lille dagtilbud med en afdeling med en vuggestue og børnehave. Det betyder, at både dagtilbudslederen og den pædagogiske leder har kontor i hhv. børnehaven og vuggestuen. Det er et bevidst valgt, at ledelsen sidder i hver sit hus, så både vuggestuens og børnehavens personale har let tilgang til ledelsen hver dag. Det betyder, at ledelsen er meget tæt på medarbejderne og den daglige praksis.

Personalet ser stor værdi i den synlige ledelse. Det er af stor betydning, at det pædagogiske personale ved, hvor ledelsen er og at de befinder sig i huset. Der er mulighed for at bede om hjælp og man kan trække på en ekstra hånd. Ledelsen er behjælpelig med f.eks. at åbne, at give en hånd med i garderoben, til spising eller hvad der nu end er behov for.

Ledelsen understøtter og er lydhøre overfor pædagogernes synspunkter til, hvordan praksisser kan ændres til det bedre. Ledelsen er ligeledes lydhøre overfor de problematikker, der kan opstå i hverdagen og har ansvaret for at finde en løsning, så det pædagogiske personale kan skabe gode læringsmiljøer for børnene i Lindegården.

Ledelsen i Lindegården går forrest, har ansvar for og understøtter den enkelte medarbejders og hele personalegruppens udvikling. Ledelsen sikrer sig og skaber plads til, at den enkelte medarbejder kan sætte sin faglighed i spil.

Ledelsen har et ugentligt møde, hvor der er fokus på ledelse af processer, det der rør sig i hverdagen, udvikling af medarbejdere, støttende ledelse, vidensdeling og evaluering. I lederteamet bruger vi hinanden til spejling og feedback. Vi har fokus på, hvilke kompetencer, der skal være til stede for, at kerneopgaven kan løftes optimalt og hvordan vi kan understøtte dette.

Ledelsen sikrer og understøtter, at den pædagogiske praksis ledes gennem Den styrkede pædagogiske læreplan ved at gå forrest – ledelsen faciliterer processerne og sørger for, at der er rum til dette. Ledelsen har ansvar og mestrer at sætte personalet ind i pædagogiske teorier og arbejde med Den styrkede pædagogiske læreplan.

Ledelsen giver personalet tid til at reflektere og videregive information.

Eks. Når børnene sover har de i vuggestuen pædagogmøde om mandagen og torsdagsmøde, hvor alle i vuggestuen deltager sammen med den pædagogisk koordinerende leder. I børnehaven har de onsdagsmøde, hvor også den pædagogisk koordinerende leder deltager.

Dokumentation og refleksionspraksis

I Lindegården har ledelsen et ansvar for, at det pædagogiske personale løbende reflekterer over, hvordan de pædagogiske læringsmiljøer understøtter børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse.

I Lindegården har vi P-møder, Onsdagsmøde, Torsdagsmøde og pædagogerne har forberedelse, her er der skemalagte rum for fælles refleksion og arbejdet med dokumentation.

Lindegården har ligeledes en praksis, hvor der er etableret rum til dialog, refleksion og evaluering. Vi har en daglig refleksionspraksis og en feedback kultur, hvor vi løbende er nysgerrige på hinandens praksis, lærer af hinanden og har en fælles refleksion omkring vores pædagogiske praksis, de læringsmiljøer vi skaber og hvorvidt vores arbejde understøtter den pædagogiske styrket læreplan.

Med inspiration fra stærkere læringsfællesskaber har ledelsen i samarbejde med vores faglige fyrtårn forsøgt at skabe rammerne for at tænke planlægning af pædagogiske læringsmiljøer mere ind i dagligdagen.

I vores arbejde med dokumentation anvender vi billeder, vi laver opslag på Aula, hvor vi fortæller forældrene om, hvad deres børn laver i hverdagen.

I den pædagogiske praksis deler vi praksisfortællinger med hinanden og reflekterer over, handlemuligheder og handlemåder, hvorpå den enkelte medarbejder og/eller personalegruppen kan tilrettelægge læringsmiljøer og f.eks. støtte børn ind i fællesskabet. Vi arbejder med sprogvurderinger og TRAS for at kunne dokumentere børnenes sproglige udvikling, med en samtidig bevidsthed på, at sprogvurderingen er et øjebliksbillede af barnets sproglige udvikling og derfor ikke kan stå alene, når der ses på barnets sproglige udvikling.

Vi bruger ligeledes SUS-materialet både i børnehaven og i vuggestuen og ud fra denne, har vi samtale med forældrene om barnets udvikling og trivsel. Her er vi også opmærksomme på, at materialet ikke kan stå alene. I børnehaven anvender vi ligeledes relationsskemaer. Derfor har vores daglige iagttagelser og observationer stor betydning for vores opmærksomhed på det enkelte barns udvikling og hvilke indsatser vi evt. skal igangsætte. Data og dialog skal hænge sammen i vores refleksionspraksis.

Vi tør bede om hjælp og sparring uden at være bange for at blive set ned på. Vi tør bede og hjælpe og snakke, hvis noget er svært. Det gælder det pædagogiske personale imellem, men også til ledelsen. Det ses som en styrke man tør vise svaghed – det pædagogiske personale kan reflektere sammen. Alle er åbne for at få feedback på egen praksis.

Evaluering

I Lindegården evaluerer vi løbende på de indsatser, vi igangsætter. Det gør på diverse møder og vi gør det i hverdagen. Vi er omstillingsparate og kan hurtigt omstille os, hvis vi vurderer, at der er et behov for det. Fokus for vores evaluering er altid give det enkelte barn og børnegruppen de bedst mulige forudsætninger for læring, udvikling og trivsel.

Eva, som er uddannet i uddannelsesvidenskab og generel pædagogik på DPU, har udviklet et evalueringsskema, vi anvender i forbindelse med det pædagogiske arbejde i Lindegården. Det kan både bruges til enkelte aktiviteter, men også til evaluering i forhold til mere overordnede pædagogiske strategier.

Igennem vores arbejde med stærkere læringsfællesskaber, har vi et proces- og evalueringsskema, vi på sigt vil bruge i dagligdagen.

Arbejdet med stærkere læringsfællesskaber har også været en læringsproces for personalet, hvor vi lærer under vejs og evaluerer løbende.

Ledelsen har ansvar for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hver andet år. Evalueringen baserer ledelsen på den indsamlede dokumentation af hårddata fra SUS-materialet, Motorikvurderinger, Sprogvurderinger, TRAS mv. og den løbende pædagogiske dokumentation og refleksioner, for at kunne vurdere og evaluere om dagtilbuddets pædagogiske indsatser virker.